

A VÉDELMI ÉPÍTMÉNYEK ELŐKÉSZÍTÉSE¹

Jan Gireth mk.alezredes, PhD

Vojtech Nemecek mk.alezredes, PhD

Cseh Nemzetvédelmi Egyetem, Műszaki tanszék, Brno

A rombolási elvek állandó fejlődése és a pusztító eszközök – földi és légi egyaránt – folyamatos fejlesztése megköveteli a csapatok védelmének növelését. A csapatok védelmének passzív rendszabályai – az erők széttagolása és manőverezése, ezzel a célok számának növelése, az álcázás stb. – továbbra is kiemelt figyelmet igényelnek. E módszerek mellett azonban, továbbra sem szabad elhanyagolnunk a csapatok védelmét szolgáló építményekkel kapcsolatos kutatásokat. A védelmi építmények, mint a passzív védelem meghatározó elemei, a csapatok közvetlen oltalmazását szolgálják és hozzájárulnak saját pusztító eszközeink hatékonyságának növeléséhez.

A védelmi építmények létrehozásának folyamata, az optimális módszerek meghatározása, állandó feladata a védelem elméletének, a védelmi hadművelet előkészítésének.

A védelmi építmények előkészítése

A védelem előkészítése szempontjából nagyon fontos az ellenség szándékának (támadás ideje, helye) felfedése. A védelem berendezése – benne a védelmi építmények „előzetes előkészítése” – a műszaki rendszabályok egyik fontos eleme. Természetesen ez a folyamat a műszaki támogatásban résztvevő műszaki egységek erőforrásainak felhasználása nélkül nem valósítható meg.

---

¹ Fordította: Dr. Padányi József mk. alezredes

A védelmi építmények előkészítésének folyamata két szakaszra osztható:

- „előkészítés” – a műszaki támogatásban résztvevő műszaki alakulatok tevékenysége a csapatok beérkezéséig, a harcrend felvételéig;
- „befejezés” – az összes alakulat bevonása a védelem berendezési munkáiba, a védelmi hadművelet megkezdéséig.

A védelmi építmények kialakításának rendjét, a csapatok közvetlen védelme folyamatos növelésének elve határozza meg. A védelmi építmények előkészítése során meghatározó a gépi eszközök felhasználása, elsősorban a gépesített-, páncélos-, tüzér-, légvédelmi egységek tüzelőállásainak és a vezetési pontjainak esetében.

A pusztító eszközök számának és hatékonyságának növekedése lehetővé teszi a védelmi építmények nagy számának egyidejű pusztítását. Ezért ***az előkészítés során*** a legjobb és leghatékonyabb megoldás az előregyártott és szerelt, fakötés nélküli védelmi építmények minél nagyobb számbani alkalmazása.

A „befejezés” szakaszában a kézi földmunka a domináns. A földmunkagépek ebben a periódusban a védőállások, szállító járművek, logisztikai felszerelések fedezékeinek kialakításában használhatóak.

A védelmi építmények előkészítése lehetővé teszi a magasfokú gépesítést, az erőforrásokkal és az idővel való takarékosabb gazdálkodást. Lehetővé teszi, hogy a harcoló csapatok röviddel az ellenség várható támadása előtt foglalják el az állásokat. Bizonyos szempontból az előkészített állások rendszere egyfajta „erő demonstrációként” is szolgálhat.

A harcoló egységek az állások elfoglalása után azonnal egy minőségi védettséget biztosító építményből kezdenek meg a harcot. Az 1.sz. táblázat mutatja a kiépítettség és a védettség közötti összefüggést.

A kiépítettség és védettség közötti összefüggés

Kiépítettség	A személyi állomány sérülési aránya
A védelem nincs kiépítve	90%
Az egyéni tüzelőállások, a fontosabb tűzeszközök tüzelőállásai és a személyi állomány fedetlen óvóhelyei ki vannak építve	24%
A rajok fedezékei, a fő-, és tartalék tüzelőállások és fedett óvóhelyek ki vannak építve	18%
A fő és tartalék tüzelőállások, az óvóárkok és szakasztámpontok, az összekötő árkok, fedett óvóhelyek kiépítettek	12%

Az 1.sz.táblázat azt mutatja, hogy az előkészített védelem hatékonysága eléri a 75-80%-ot, míg a „befejezés” szakasza után ez a szám közel 90%. Eszerint a hatékonyság növekedése 10-15%, elsősorban a tüzelőállások vonatkozásában. Noha a hagyományos pusztító eszközök hatékonysága nőtt a táblázat összeállítása óta eltelt időben, legalább ennyit fejlődött a védelmi építmények védőképessége is, azaz a táblázat arányai jelentősen nem változtak.

A védelmi építmények kialakításának tervezése, szervezése

A gyakorlatban a folyamat három szakaszra bontható: első a védelmi építmények helyének meghatározása; második a típus és a minőség kiválasztása; harmadik a készenléti idő meghatározása. Ezért a védelem megtervezésénél a legkisebb egységek helyét is meg kell határozni és a műszaki berendezés megkezdéséig a tervnek el kell készülni. Az állások építésével párhuzamosan, váltó-, és megtévesztő állásokat is ki kell építeni, megosztva az ellenség pusztító erejét és elrejtve saját harcrendünket és védelemre vonatkozó elgondolásunkat.

A védelmi terepszakaszon folyó műszaki munkák és a védelmi építmények kialakítása, a védelemre vonatkozó átfogó terv integráns részét kell,

hogy képezzék. Ellenkező esetben ugyanis, a műszaki törzs nem képes az optimális lehetőségeket kihozni a védelem műszaki berendezéséből.

A háborús tapasztalatok és a hadműveleti-harcászati szintű törzsvezetési gyakorlatok azt mutatják, hogy a műszaki erőforrások sohasem elegendők, a védelemben lévő erők műszaki támogatásához. Ugyanígy az ATP-35 (B)² és a STANAG 2868 ATB-35(B) is kimondja, hogy: "a védelmi terv támasztotta követelményeket, a műszaki erőforrások úgyszólván soha nem fedik le teljes egészében."

Ezért nagyon fontos az, hogy a védelem megtervezéséért felelős parancsnok világos és részletes tervet dolgozzon ki. Ennek tartalmaznia kell a meghatározó időpontokat, a védelmi terepszakaszok berendezésének sorrendjét és az egyes szakaszok fontosságát, a védelem fő erőkifejtésének iránya szerint.

A védelmi építmények előkészítése során az együttműködést időben meg kell szervezni (legalább egy nappal a munkák megkezdése előtt) a védelmi terepszakaszra tervezett csapatok és a berendezésért felelős műszaki egységek között. A koordináció kiterjed a kijelölt körletek helyére, a berendezettség fokára, a kitűzés rendjére, az építés sorrendjére és a határidőkre.

A támogató műszaki erők parancsnoka felelős a védelmi építmények minőségéért és időbeni előkészítéséért, az együttműködés során meghatározott keretek között. Az összefegyvernemi parancsnok felelős a védelmi építmények helyének kijelöléséért (a tűzrendszerben elfoglalt szerepének és a védelmi harc tervezett megvívásának megfelelően), valamint a szükséges mennyiség meghatározásáért. A 2.sz.táblázat mutatja az együttműködés feladatait és területeit a védelmi építmények előkészítése során.

---

² Land Forces Tactical Doctrine, amely a többnemzetiség erőkben szolgáló NATO országok egységeinek követelményeivel foglalkozik.

Az előkészítés időszaka	Az együttműködés területei	
	Az összefegyvernemi parancsnok és törzs felelőssége	A műszaki törzs felelőssége
A védelmi harc tervezése	-A harc megvívása érdekében szükséges koordináció -A védelmi harc tervezése az előljáró elgondolásának megfelelően	Bedolgozás a védelmi harc megvívásának tervébe
Együttműködés a műszaki támogató erőkkel	Az együttműködés tartalma: -A terület kijelölése és berendezésének megtervezése -A védelmi építmények helyének és részletes jellemzőinek meghatározása -A berendezés fontossági sorrendjének meghatározása -Az egyéni objektumok helyének meghatározása	
A védelmi építmények „előkészítése”	-Az együttműködés gyakorlati megvalósítása -A terepszakaszok előkészítése	-A védelmi terepszakasz műszaki berendezésének megkezdése -Együttműködés más támogató egységekkel
A védelmi építmények „befejezése”	-A terepszakaszok berendezésének befejezése -A tűzrendszer megszervezése	Valamennyi rendszabály bevezetése
Készenlét	A készenlét elérése	

A védelmi terepszakaszok berendezése időben és térben igen kiterjedt, ezért nagyon fontos, hogy a terepszakaszokra tervezett harccsoportok képviselői folyamatosan jelen legyenek az előkészítés idején. Feladatuk, hogy megmutassák a különböző védelmi létesítmények pontos helyét és állását a terepen. Azt a hátrányt, amit távollétük jelent saját egységüktől, bőségesen pótolja az, hogy a védelmi terepszakasz berendezése teljes egészében kielégíti az adott egység igényeit.

Az együttműködést úgy kell megszervezni, hogy a műszaki munkák minél nagyobb hányadára terjedjen ki mind időben, mind térben. Minden harccsoportnak ki kell jelölnie egy felelős személyt, aki jogosult az együttműködés keretében, akár a terepen is módosítani a berendezés feladatait. Ennek a módosításnak minden esetben figyelemmel kell lenni a rendelkezésre álló műszaki erőforrásokra és az időre.

A védelmi építmények előkészítése, mint módszer, csak az egyik lehetséges útja a védelmi terepszakaszok berendezésének.

A módszer előnyei:

- A védelmi hadműveletekben résztvevő valamennyi egység számára megfelelő körülményeket biztosít.
- Biztosítja a fontos fegyverrendszerek azonnali, hatékony alkalmazását.
- Magasfokú, közvetlen és azonnali védelmet biztosít az előkészített állásokat elfoglaló egységek számára.
- Lehetővé teszi a korlátozott műszaki erőforrások leghatékonyabb felhasználását.

Hátrány:

- Az ellenség felfedheti harcrendünket, azaz idő előtt lelepleződhet a védelmi hadművelet elgondolása. Ugyanakkor ez a hátrány csökkenthető a harcoló egységek és a támogató műszaki alakulatok közötti folyamatos együttműködéssel.

Felhasznált irodalom: (1) LIPENSKY, V.: Field fortification. VAAZ, Brno, 1989.